

The Effect of Proven Instruction Practices on Turkish Teacher Candidates' Writing Skills

Tuğba ÇELİK¹ Gökhan ÇETİNKAYA²

ABSTRACT. The aim of this study is to investigate the effect of proven instruction practices on Turkish teacher candidates' writing skills. This study was designed according to pretest-posttest without control group model. The participants of the study are 35 first grade students at Eastern Mediterranean University, Department of Turkish Education in the 2011-2012 academic year. As a result of the analysed data, it was detected that proven instruction practices provided a statistical significant improvement on students' "phenomenon" and "characters" basic components. On the other hand, such applications didn't provide a statistical significant improvement on students' "sensory organs" and "editing" basic components writing skills.

Key words: Turkish teacher candidates, creative writing, writing skills, story

SUMMARY

Purpose and significance: It is expected Turkish teachers not only teach the rules of four basic language skills to the students but also help them gain the habit of understanding and telling people and life by adumbrating narrative possibilities of Turkish to their students (Sever, et.al.,2006). Writing skills must primarily be acquired by Turkish teacher candidates. The aim of this study is to investigate the effect of proven instruction practices on Turkish teacher candidates' writing skills.

Methods: This study was designed according to pretest-posttest without control group model. The Proven Instruction Practices were completed in 8 weeks (16 hours) with 35 students. Before and after the applications the students asked to write a story. The steps of the proven instruction technique are as follows: (a) writing aloud, (b) shared writing, (c) guided writing (d) independent writing. Students' texts examined in terms of four basic components (phenomenon, characters, sensory organs and editing) and they scored as; (1) weak, (2) medium, (3)good, (4) very good. Kruskal Wallis test was used to analyze the differentiation between pretest and posttest. In addition, Spearman's rho correlation test was used to look at the relationship between the evaluation criteria. Finally, pretest and posttest Cronbach's alfa value were found.

Results: According to results of the study; before the applications while the students' pretest text scores were in 1 and 2 points level out of 4 points, it increased to 2 and above points after the applications. As a result of Kruskal Wallis test, it was found that there is a significant difference between "phenomenon" and "characters" pretest and posttest scores. Whereas, it was found that there isn't a significant difference between "sensory organs" and "editing" basic components pretest and posttest, although they showed a positive change in terms of frequency distribution. On the other hand, as a result of Spearman's rho correlation analyzes, the correlation among the four basic components were found between $r=0,151-0,686$ in pretest and $r= 0,551-0,768$ in posttest. The Cronbach's alfa value was found as 0,707 and posttest was found as 0,877.

Discussion and Conclusions: According to the findings of the research, as a result of proven writing practices, it is seen Turkish teacher candidates' writing skills substantially developed. The Turkish teacher candidates' description of phenomenon, in-depth character creation, dynamization of sensory organs and editing skills developed. Due to these developments, it is expected that they can be more successful in teaching story writing to their students. Writing skills can be developed only with systematic and continuous application of various writing techniques.

¹ Assist. Prof., Niğde University, Faculty of Education, Department of Turkish Education, tcelik77@gmail.com

² Assist. Prof., Niğde University, Faculty of Education, Department of Turkish Education, gctinkaya@nigde.edu.tr

Doğrulanmış Yazma Uygulamalarının Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerilerine Etkisi

Tuğba ÇELİK³

Gökhan ÇETİNKAYA⁴

ÖZ. Bu araştırmanın amacı, öykünün dört temel bileşenini kullanarak öykü yazma sürecinde doğrulanmış yazma uygulamalarının Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerine etkilerini incelemektir. Araştırma, öntest sontest kontrol grupsuz desende kurgulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2011-2012 eğitim-öğretim yılı içerisinde Doğu Akdeniz Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü'nde eğitim görmekte olan 35 birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucunda, doğrulanmış yazma uygulamalarının, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin “varlıklar” ve “karakterler” temel bileşenlerini yazma becerilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir gelişim sağladığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan, söz konusu uygulamalar öğrencilerin “duyu organları” ve “kurgu” temel bileşenlerini yazma becerilerinde ise istatistiksel olarak anlamlı bir gelişim sağlamamıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretmeni adayları, yaratıcı yazma, yazma becerisi, öykü.

GİRİŞ

Çok yönlü bilgi ve beceri ile donanmış olmayı gerektiren öğretmenlik, günümüzde birçok bilgi alanı için geçerli olan “kuram-araştırma-uygulama” ilişkisinin oldukça yoğun yaşandığı bir meslektir. Bilgi çağının gerektirdiği yapıda öğretmen her şeyi öğreten değil, istenilen bilginin öğrenilmesine rehberlik eden uzman olmalıdır ki bu düşünce öğrenmeyi öğretme olarak da bilinmektedir (Özbay ve Erkan, 2008). Bilgi ve becerileri, demokratik bir derslik ortamında öğrencilerine aktaran öğretmenlerin hangi yöntemlerden yararlanabileceğine ilişkin çalışmaların ülkemizde yeni olduğu söylenebilir. 2000 yılına kadar olan süreçte, öğretmenlerin yazma becerilerinin düzeyini belirlemeye dönük ayrıntılı bir bilimsel çalışmanın alan yazında yer almadığı belirtilmektedir (Nakiboğlu, 1999: 64). Diğer taraftan, öğretmenlerin yazma beceri düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmaların son yıllarda arttığı görülmektedir (Tiryaki, 2011).

Okul sürecindeki kişiler yakın çevrelerinden en çok öğretmenlerini örnek alırlar. Öğretmenler bu gerçeği meslek yaşamları boyunca belleklerinde tutmalıdırlar (Yıldız ve diğerleri, 2008: 211). Konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerileri üst düzeyde olmayan bir aile içinde büyüyen çocuk, ancak yetkin bir Türkçe öğretmeni ile karşılaştığında eksiklerini giderebilme olanağına sahip olabilecektir. Dört temel dil becerisinin öğrencilerin gündelik yaşantısına davranış olarak yansıtılabilmesi için bu becerilerin sınıf içi uygulamalarla desteklenmesi ve pekiştirilmesi bir zorunluktur. Belirtilen nedenle, Türkçe öğretmenlerinden, öğrencilere dört temel dil becerisinin yalnızca kurallarını öğretmesi değil, Türkçenin anlatım gücünü öğrencilere sezdirerek onlara insanı ve yaşamı anlama ve anlatma alışkanlığı kazandırmaları beklenir (Sever ve diğerleri, 2006: 18-28). Dolayısıyla, yazma becerisinin de öncelikle Türkçe öğretmeni adayları tarafından kazanılmış olması gerekir. Çeşitli yazma yöntemleri yardımıyla öğretmen adayları yazma becerileriyle donanık hale getirilmelidir (Troia ve diğerleri, 1999: 235).

İnsan sırasıyla anadilini dinleyerek edinir, konuşarak uygular; okuyarak söz dağarını varsıllaştırır, özgün yazılarla kendini anlatmayı dener. Türkçe eğitiminin temel amaçlarından biri de öğrencilerin duygu ve düşüncelerini etkili biçimde yazılı olarak anlatabilmelerini sağlamaktır. Santangelo (2007:1-7) yazının karmaşık düzenlemeler gerektirse de günümüzde kişilerin başka kişilerle ve toplumla kuracağı bağ için esnek ve yaratıcı bir ortam sunduğunu, bu nedenle önemini ve değerini koruduğunu belirtmektedir.

Büyük yazarlar, yalnızca yazma yeteneklerinin farkında değil aynı zamanda güçlü bir desteğe, yönlendirici bir aileye, esin verici öğretmenlere, aydınlatıcı edebiyat bilgisine, deneyime, becerikli akranların baskısına ve okunacak iyi yazarlara sahiptiler (...) İyi bir yazar olabilmek için öğrencilerin iyi okumaları, edebiyata, kendi çabalarını yansıtacak ortama gereksinimleri vardır (Wallace, Stariha, Walberg, 2011: 16).

Türkçe öğretmenlerinin yazar olma zorunluğu yoktur; ancak ders verdiği sınıflardaki yazma yeteneği olan öğrencileri bulup çıkarma sorumluluğu Türkçe öğretmenlerinin temel görevlerinden biridir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilmek ve yetenekli öğrencilere ek çalışmalar yaptırabilmek için öncelikle öğretmenlerin yazma becerilerini geliştirmiş olmaları gerekir (Wray, 2011).

³Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, tcelik77@gmail.com

⁴Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, gctinkaya@nigde.edu.tr

Whitaker'a (2011) göre, yazma öğretiminde göz önünde bulundurulması gereken temel ilkeler şunlardır: (1) Öğrencilerin desteklenmesi ve yönlendirilmesi, (2) öğrencilere düzenli olarak yazı yazdırılması, (3) öğrencilerin yazdıklarının onlarla birlikte değerlendirilmesi. Bu ilkeler gözetildiğinde öğrencilerin yazma becerileri çeşitli yöntemlerle geliştirilebilir. Öğretim elemanı öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için sınıfta çeşitli yazma teknikleri kullanabilir. Bu teknikler temel olarak şunlardır (Florida Department of Education Division of Public Schools, 2005):

- **Yüksek sesle yazma:** Öğretim elemanı yüksek sesle düşünerek ve öğrencilerle konuşarak bir metin oluşturup tahtaya yazar.
- **Göstererek yazma:** Öğretim elemanı sınıfta sessizliği sağlayarak bir metni kendi kendine oluşturup tahtaya yazar.
- **Rehber yardımıyla yazma:** Öğretim elemanı gözetiminde öğrenciler bir metin yazar.
- **Özgür yazma:** Öğrenciler kendi seçtikleri bir konu hakkında bir metin yazarlar.

Yüksek sesle yazma ve göstererek yazma teknikleri, yazılacak metin türünün yapısına ilişkin pek çok öğeyi aynı anda gösterebilmeye olanağı sağlar. Öğretmenin yüksek sesle örnek metin yazması, gözle görülmeyen planlama, taslak, düzeltme gibi işlemleri görünür kılar (Tompkins, 2004: 79). Rehber yardımıyla yazma, öğrenciler tarafından yazılan metinlerdeki yanlış ve eksikleri düzeltebilmek bakımından etkili bir tekniktir. Özgür yazma ise öğrencilerin yalnız kendi dünya bilgileri ve yapılmış yazma becerileriyle yazma sürecini tamamladıkları bir tekniktir. Bu çalışmada, yazma eyleminde planlama, taslak, düzeltme gibi işlemlerin nasıl gerçekleştirildiğini öğrencilere açıklamak amacıyla yüksek sesle yazma ve göstererek yazma teknikleri, öğrencilerin bu aşamaları örneklendirmesi aşamasında ise rehber yardımıyla yazma ve özgür yazma teknikleri kullanılmıştır.

Olmuş ya da olması beklenen olayların kurgulanması olarak tanımlanabilen öykü, olay ya da duruma dayalı oluşturulabilir (Çotuksöken, 2010:148). Olaya dayalı öykülere olay öyküsü; duruma dayalı öykülere durum öyküsü denir. Bu çalışmada, olay öyküsünün özelliklerinden yararlanılmıştır.

Olay öykülerinde kurgunun iki temel ögesi vardır: karakterler ve çatışma. Öyküdeki kişiler, *karakterleri* oluşturur. Okur, karakterleri yazarın anlatmak istediği ölçüde tanır. *Çatışma*, kurgunun odak noktasıdır; her kurguda bir çatışma olmak zorundadır (Wray: 2011). Çatışma birbirinin karşısı düşünce, ya da tutumdan doğabilir. Çatışma içindeki karakterler zaman, uzam ve varlıklar çevresinde derinleştirilir. Öykü yazarı, karakterlerini bir çatışma ekseninde, uzam ve zaman tutarlığı sağlayarak okurun gözünde somutlaştırır, canlandırır. Olay öyküsünün uzun ya da kısa olmasının önemi yoktur; önemli olan yazarın derinlikli karakterler yaratıp yaratamadığı; bir çatışma odağında uzam, zaman ve varlıkları uyum içinde sunup sunamadığıdır.

Bu çalışmada gerçekleştirilen doğrulanmış yazma uygulamasına göre öğrencilerden yazacakları olay öyküsünü dört temel bileşen çevresine göre işlemlemeleri istenmektedir:

- **Varlıklar:** İlk aşamada öğrencilerin varlıklar üzerinde düşünmeleri sağlanır. Varlıkların hacim, ölçü, ağırlık, boyut gibi özellikleri olduğu belirtilir; varlıkların bu özelliklerine odaklanılırsa onların özgün özellikleri ve duruşları olduğu düşüncesine ulaşılır. Bu aşamada sınıfa getirilen bazı nesnelere, inceleme amaçlı kullanılmalıdır: Elma, bardak, karton kutu vd. Öğrencilerden bir varlık üzerine özgün betimlemeler yapmaları; varlığa bir uzam düşünmeleri; son aşamada varlığı ve uzam birlikte betimlemeleri istenir.
- **Karakterler:** Öğrencilerden sınıftaki bir arkadaşlarını incelemek üzere seçmeleri istenir. Öğrenciler, seçtikleri arkadaşlarının neler düşünüp neler duyduğu üzerine kestirimde bulunur; bu kestirimleri bir bütünlük içinde yazılı olarak anlatırlar (Heyecan, korku, neşe, endişe vd.).
- **Duyu organları:** Bu aşamada öğrencilere resimler, fotoğraflar gösterilir. Özellikle gerçekçi ressamın yapıtları bu aşamada daha çok işe yarayabilir. Öğrencilerden resimdeki kişileri, nesnelere, mekanları ve olayları sezmeleri ve sezdiklerinden yola çıkarak resimde olup bitenleri anlatmaları istenir. Bu sırada resimde beş duyu organının tümünün devindirildiği öğrencilere duyumsatılır. Ressamın resim çizerek, yazarın ise sözcüklere başvurarak beş duyu organını devindirdiği belirtilir. Öğrenciler, *resimdeki kuşların ötmesinin, nehrin akmasının izleyiciye sezdirilmesi gibi yazıdaki sözcüklerin de tadının, dokusunun, boyutunun okura sezdirilmesi gerektiği* üzerine düşündürülür. Duyu organlarını devindirme, kurguda yer alan karakter ve varlıkların öyküdeki konumlarını ve öyküye kazandırdıkları derin anlamların oluşturulmasında etkilidir. Duyu organları çeşitli biçimlerde okurda devindirildiğinde okurun öyküde yer alan

varlıkları ve karakterleri daha derin ve birbiriyle bağlantılı biçimde duyumsamasını sağlar. Duyu organlarını devindirme aşamasında öykü yazarının dili, biçem kazanır.

- **Kurgu:** Öğrencilerden öğrendiklerinden yola çıkarak bir kurgu yaratmaları beklenir. Yarıttıkları karakterleri iyi bildikleri bir kişiye benzetmelerinin; mekanları betimlerken mekanın içerdiği varlıkları derinlikli biçimde ortaya koymalarının, karakterleri ve varlıkları birbirleriyle ilişkilendirmelerinin; bu sırada beş duyu organını devindirecek dilsel kodlamalardan yararlanmalarının kurguyu sağlam biçimlendirmeleri doğrultusunda katkı sağlayacağı vurgulanmalıdır. Varlıkların ve karakterlerin bir çatışma çevresinde okurun duyu organlarını devindirecek biçimde işlenmesiyle öykünün kurgusu oluşur. Kurgu oluşturma aşamasında öykünün biçemi ve içeriği tamamlanmış olur.

Bu çalışmanın temel amacı, Türkçe öğretmen adaylarının “öykünün dört temel bileşenini işleterek öykü yazma” becerilerine doğrulanmış yazma uygulamalarının etkisinin olup olmadığını saptamaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının “varlıklar”, “karakterler”, “duyu organları” ve “kurgu” temel bileşenlerini yazma beceri düzeyleri, doğrulanmış yazma uygulamaları işletilmeden önce (öntest) ve doğrulanmış yazma uygulamaları işletildikten sonra (sontest) nasıl bir dağılım göstermektedir ve istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
2. Temel bileşenler öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Temel bileşenler sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırma tek grup öntest-sontest deseninde kurgulanmıştır. Tek grup öntest-sontest deseninde gelişigüzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Hem deney öncesi (ön test), hem de deney sonrası (sontest) ölçmeler vardır (Karasar, 1991).

Çalışma Grubu

Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi bölümü öğrencileriyle gerçekleştirilen öykü yazma yöntemi uygulamasında 35 öğrencinin yazılı metinlerinden yararlanılmıştır.

Uygulama Süreci

Öykü yazma yöntemi uygulaması, 35 öğrenci ile 8 (16 saat) haftalık sürede tamamlanmıştır. Uygulama öncesinde, öğrencilerden birer öykü yazmaları istenmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrenciler tarafından üretilen metinler öğretim elemanı tarafından toplanmış ve olay öyküsünün temel bileşenleri ekseninde temel bileşenlerin analizi ve kümeleme analizi ile incelenmiştir. Sonrasında, uygulamaya geçilmiştir. Uygulama sırasında olay öyküsünün temel bileşenleri (varlıklara bakmak, insanların yüzüne bakmak, varlıkları ve karakterleri duyumsatmak, kurgu oluşturmak) öğretim elemanı tarafından sırasıyla açıklanmış, yüksek sesle yazma, göstererek yazma teknikleriyle örneklenmiştir.

Her aşamada, verilen örneklerin ardından öğretmen adaylarından rehber yardımıyla birer örnek metin yazmaları istenmiş; bu metinler sınıfta birlikte değerlendirilmiştir. Metinlerde görülen eksik ve yanlışlar birlikte düzeltilmiştir. Son aşamada olay örgüsünün temel bileşenlerini kullanarak öğrencilerden özgür yazma tekniğiyle birer öykü yazmaları istenmiştir. Bu öyküler, son test metni olarak kabul edilmiştir.

Öykü yazmanın dört temel bileşeni, öğretim elemanının yüksek sesle yazma, göstererek yazma; öğrencilerin rehber yardımıyla yazma ve özgür yazma tekniklerini kullanmalarıyla uygulamaya dönüştürülmüştür. Son test metinleri, öğrencilerin özgür yazma tekniği kullanarak oluşturdukları öykülerle biçimlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veriler, Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü 2011-2012 eğitim öğretim yılı birinci sınıf öğretmen adaylarından elde edilmiştir. Her öğrenciden ikişer metin (uygulama öncesi, uygulama sonrası) alınmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Öğrenci metinlerini değerlendirmek için de aşağıdaki ölçüt tablosu geliştirilmiştir:

Tablo 1. Öğrenci metinlerini puanlama anahtarı

Öğrenci	Varlıklar		Karakterler		Duyu Organları		Kurgu	
1	Zayıf	1	Zayıf	1	Zayıf	1	Zayıf	1
	Orta	2	Orta	2	Orta	2	Orta	2
	İyi	3	İyi	3	İyi	3	İyi	3
	Çok İyi	4	Çok İyi	4	Çok İyi	4	Çok İyi	4

Öğrenci metinlerinde aranan özelliklerin açıklamaları şöyledir:

- **Varlıklar:** Varlıkların boyutları metinde duyumsanmalıdır. Varlıklar, mekan ve kişilerle ilişkilendirilmiş olmalıdır. Varlıklar metinde somut ve algılanabilir olmalıdır.
- **Karakterler:** Duruşları, jest ve mimikleri yaptıkları eylemin somutlaşmasına yardım etmelidir. Ayırt edici görüntüleri olmalı, sıradanlıktan çıkmalıdırlar. Karakterlerin arasında karşıtlıklar ve benzerlikler kolaylıkla ayırt edilebilmelidir. Karakterler doğal olmalıdır; abartıları ya da çelişkileri olmamalıdır.
- **Duyu organlarını devindirme:** Yazılan metinlerde okurun dokunma, işitme, tatma, görme ve koklama duyularını devindirecek özgün söylemler yaratılmalıdır. Bu başarılamazsa metnin okur tarafından benimsenmesi zordur.
- **Kurgu:** Bir çatışma ekseninde varlıklar, karakterler, mekanlar, zaman dilimleri birleşip okurun duyu organlarını devindiren, onlara bir takım duyguları yaşatan bir kurgu elde edilmelidir. Tüm bu öğeler arasında bir uyum olmalı, hepsi birbirini tamamlamalı ve desteklemelidir.

Öğrenci metinlerini değerlendirme ölçütleri için kullanılan derecelerin açıklaması ise şöyledir:

Zayıf 1: Öğrenci, sözü edilen aşamanın gerektirdiği hiçbir öğeyi kullanmamıştır.

Orta 2: Öğrenci, sözü edilen aşamanın gerektirdiği öğeleri belirlemiş; fakat bunları uyumlu, özgün ve tutarlı biçimde kullanamamıştır.

İyi 3: Öğrenci, sözü edilen aşamanın gerektirdiği öğeleri belirlemiş; bunları uyumlu ve tutarlı biçimde kullanmıştır.

Çok iyi 4: Öğrenci, sözü edilen aşamanın gerektirdiği öğeleri belirlemiş; bunları uyumlu, tutarlı ve özgün biçimde kullanmıştır.

Değerlendirmenin birinci aşamasında puanlara ilişkin betimsel istatistikler oluşturulmuştur. Ön test ve son testten alınan “ varlıklar ”, “ karakterler ”, “ duyu organları ” ve “ kurgu ” puanlarının önemli ölçüde farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi ile hesaplanmıştır. Ayrıca, değerlendirme kriterleri arasındaki ilişkiye bakmak için Spearman’s rho korelasyon testi yapılmıştır. Ayrıca, öntest ve sontest değerlerinin Cronbach’s alfa değerleri bulunmuştur.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, araştırma soruları çerçevesinde Türkçe öğretmen adaylarından elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmanın Birinci Sorusu

Araştırmanın birinci sorusu “*Öğretmen adaylarının “varlıklar”, “karakterler”, “duyu organları” ve “kurgu” temel bileşenlerini yazma beceri düzeyleri, doğrulanmış yazma uygulamaları işletilmeden önce (ön test) ve doğrulanmış yazma uygulamaları işletildikten sonra (son test) nasıl bir dağılım göstermektedir?*” biçiminde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, sırasıyla öykünün dört temel bileşenine ilişkin Türkçe öğretmen adaylarının yazma beceri ön test ve son test puanları arasında yapılan frekans analizi *varlıklar* temel bileşeni sonuçları Tablo (2), (3) ve (4)’te; *karakterler* temel bileşeni sonuçları Tablo (5), (6) ve (7)’de; *duyu organları* temel bileşeni sonuçları Tablo (8), (9) ve (10)’da; son olarak *kurgu* temel bileşeni sonuçları Tablo (11), (12) ve (13)’te sunulmuştur. Belirtilen ön test ve son test puanlarının istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan Kruskal Wallis test sonuçları da her bir bileşenin frekans dağılım tablolarından sonra yer almaktadır.

Varlıklar Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Değerlendirilmek istenen öğrenci öykülerinin genel özelliklerinin belirlenmesi için ön test ve son testlerden toplanan verilere frekans analizi yapılmıştır. “Varlıklar” ın ön teste göre dağılımları Tablo (2)’de yer almaktadır.

Tablo 2. Varlıklar ön test dağılımı

	Öykü Sayısı(f)	Yüzde(%)
Zayıf	28	80,00
Orta	7	20,00
Toplam	35	100,00

Tablo (2) incelendiğinde, varlıklar ön teste yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin öykülerinin %80,00'i (28 öykü) zayıf ; %20,00'si (7 öykü) orta olarak görülmektedir. Ayrıca, varlıklar açısından iyi ya da çok iyi olarak değerlendirilmiş öykü metninin olmadığı görülmektedir.

Tablo 3. Varlıklar son test dağılımı

	Öykü Sayısı(f)	Yüzde(%)
Zayıf	0	0,0
Orta	16	45,7
İyi	13	37,1
Çok iyi	6	17,1
Toplam	35	100,00

Tablo (3) incelendiğinde, varlıklar son testte öğrenciler tarafından üretilen metinlerin; %45,7'sinin (16 öykü) orta, %37,1'nin (13 öykü) iyi, %17,1'inin (6 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği görülmektedir. Ayrıca, varlıklar ön testte üretilen 28 öykü metninin zayıf olarak değerlendirildiği, son testte ise zayıf olarak değerlendirilen öykünün olmadığı görülmektedir.

Tablo 4. Varlıklar ön testinin varlıklar son testine göre dağılımı

			Varlıklar son test			Toplam
			Orta	İyi	çokiyi	
Varlıklar ön test	zayıf	Öykü Sayısı	16	8	4	28
		%	57,1%	28,6%	14,3%	100,0%
	Orta	Öykü Sayısı	0	5	2	7
		%	,0%	38,5%	33,3%	20,0%
Toplam		Öykü Sayısı	16	13	6	35
		%	45,7%	37,1%	17,1%	100,0%

Varlıklar ön testi için yapılan değerlendirmede zayıf olarak değerlendirilen öykülerin; %57,1'inin (16 öykü) varlıklar son testte orta, %28,6'sının (8 öykü) iyi, %14,3'ünün (4 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği görülmüştür. Varlıklar ön testinde orta olarak değerlendirilen öykülerin ise; varlıklar son testinde %38,5'inin (5 öykü) iyi, %33,3'ünün (2 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği bulunmuştur.

RANKS

		Varlıklar Son Test	Öykü sayısı	Ortalama
Varlıklar Ön Test		Orta	16	14,50
		İyi	13	21,23
		Çokiyi	6	20,33
		Toplam	35	

Test Statistics ^{a,b}	
Chi-square	Varlıklar ön test 7,223
Df	2
Asymp. Sig.	0,027

a. Kruskal Wallis Test

b. Grup Değişkeni:
varlıklar_son_test

Analiz sonuçları, deneysel çalışmaya katılan öğrencilerin varlıklar bileşeninden aldıkları ön test ve son test puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir [$\chi^2(2) = 7,223, p < .05$]

Karakterler Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Değerlendirilmesi

“Karakterler”in ön teste göre dağılımları Tablo (5)’te yer almaktadır.

Tablo 5. Karakterler ön test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	20	57,1
Orta	15	42,9
Toplam	35	100,0

Tablo (5) incelendiğinde, karakterler ön teste yapılan değerlendirmede öğrencilerin öykülerinin % 57,1’inin (2 öykü) zayıf, % 42,9’unun (15 öykü) orta olduğu görülmektedir. Değerlendirilen öyküler içerisinde iyi veya çok iyi olarak nitelendirilebilecek öykülerin olmadığı görülmektedir.

Karakterler için yapılan son test sonuçlarının dağılımı Tablo (6)’da verilmiştir.

Tablo 6. Karakterler son test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	0	0
Orta	13	37,1
İyi	16	45,7
Çok iyi	6	17,1
Toplam	35	100

Tablo (6) incelendiğinde, karakterler son teste yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin öykülerinin %37,1’inin (13 öykü) orta ; %45,7’sinin (16 öykü) iyi, %17,1’inin (6 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği; zayıf olarak değerlendirilen öykünün olmadığı görülmektedir.

Tablo 7. Karakterler ön testinin karakterler son testine göre dağılımı

	Karakterler son test			Toplam		
	Orta	İyi	çokiyi			
Karakterler ön test	zayıf	Öykü Sayısı	13	5	2	20
		%	65,0%	25,0%	10,0%	100,0%
	Orta	Öykü Sayısı	0	11	4	15
		%	,0%	73,3%	26,7%	100,0%
Toplam		Öykü Sayısı	13	16	6	35
		%	37,1%	45,7%	17,1%	100,0%

Tablo (7)’ye baktığımızda; karakterler ön testinde zayıf olarak değerlendirilen öykülerin; %65,0’ının (13 öykü) orta, %25,0’ının (5 öykü) iyi, %10,0’ının (2 öykü) ise çok iyi olarak değerlendirildiği görülmektedir. Bunun yanında, karakterler ön testinde orta olarak değerlendirilenlerin; %73,3’ünün (11 öykü) iyi, %26,7’sinin (4 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Ranks

Karakterler son test	Öykü Sayısı	Ortalama
Orta	13	10,50
İyi	16	22,53
Çokiyi	6	22,17
Toplam	35	

Test Statistics ^{a,b}	
Chi-square	Karakterler ön test 15,076
Df	2
Asymp. Sig.	,001

a. Kruskal Wallis Test

b. Grup değişkeni: Karakterler_son_test

Kruskal Wallis Test sonucuna göre; karakterler için yapılmış olan ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusudur [$\chi^2 (2) = 15,076, p > 0,05$]. Karakterler üzerinde yapılan uygulamalar öğrencilerin yazma edimlerini olumlu yönde etkilemiştir. Bu uygulamalar, karakterlerin doğal ve birbirine zıt olmasını sağlamıştır.

Duyu Organları Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Değerlendirilmesi

“Duyu organları”nın ön teste göre dağılımları Tablo (8)’de yer almaktadır.

Tablo 8. Duyu organları ön test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	26	74,3
Orta	9	25,7
Toplam	35	100,0

Duyu organları ön test için yapılan dağılım tablosunda, incelenen öğrenci öykülerinin %74,3’ünün (26 öykü) zayıf, %25,7’sinin (9 öykü) orta olarak değerlendirildiği görülmektedir. Değerlendirilen öyküler içerisinde iyi veya çok iyi olarak nitelendirilebilecek öykülerin olmadığı burada da görülmektedir.

İncelenen öğrenci öykülerinin duyu organları son test sonuçlarının dağılımı Tablo (9)’da verilmiştir.

Tablo 9. Duyu org. son test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	0	0
Orta	9	25,7
İyi	17	48,6
Çok iyi	9	25,7
Toplam	35	100

Tablo (9)’da duyu organları son testte zayıf olarak değerlendirilen öykülerin olmadığı görülürken; %25,7’sinin (9 öykü) orta, %48,6’sının (17 öykü) iyi, %25,7’sinin (9 öykü) ise çok iyi olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 10. Duyu organları ön testinin duyu organları son testine göre dağılımı

		Duyu organları son test			Toplam
		Orta	İyi	Çok iyi	
Duyu organları ön test	zayıf	Öykü Sayısı 8	12	6	26
		% 30,8%	46,2%	23,1%	100,0%
	Orta	Öykü Sayısı 1	5	3	9
		% 11,1%	55,6%	33,3%	100,0%
Toplam		Öykü Sayısı 9	17	9	35
		% 25,7%	48,6%	25,7%	100,0%

Duyu organları ön testinde zayıf olarak değerlendirilen öykülerin; %30,8'inin (8 öykü) duyu organları son testte orta, %46,2'sinin (12 öykü) iyi, %23,1'inin (6 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği görülmüştür. Duyu organları ön testinde orta olarak değerlendirilenlerin ise; duyu organları son testinde %11,1'inin (1 öykü) orta, %55,6'sının (5 öykü) iyi, %33,3'ünün (3 öykü) çok iyi olarak değerlendirildiği görülmüştür.

Ranks

Duyu organları son test		Öykü Sayısı	Ortalama
Duyu organları ön test	Orta	9	15,44
	İyi	17	18,64
	Çokiyi	9	19,33
	Toplam	35	

Test Statistics^{a,b}

	Duyu organları ön test
Chi-square	1,360
Df	2
Asymp. Sig.	,507

a. Kruskal Wallis Test

b. Grup Değişkeni:

Duyu_organları_son_test

Kruskal Wallis Test sonuçlarına bakıldığında; duyu organları ön testi ve duyu organları son testi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığını görüyoruz ($p>0,05$). Duyu organlarıyla ilgili yapılan uygulama, amacına tam anlamıyla ulaşamamıştır.

Kurgu Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Değerlendirilmesi

“Kurgu” ön test dağılımları Tablo (11)'de yer almaktadır.

Tablo 11. Kurgu ön test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	27	77,1
Orta	8	22,9
Toplam	35	100,0

Tablo (11) incelendiğinde, kurgu ön teste yapılan değerlendirmede öğrencilerin öykülerinin %77,1'inin (27 öykü) zayıf; %22,9'unun (8 öykü) orta olduğu görülmektedir. Bunun yanında, kurgu açısından iyi veya çok iyi olarak değerlendirilmiş öykünün olmadığı görülmektedir.

Tablo 12. Kurgu son test dağılımı

	Öykü Sayısı (f)	Yüzde(%)
Zayıf	0	0
Orta	14	40,0
İyi	15	42,9
Çok iyi	6	17,1
Toplam	35	100

Tablo (12) incelendiğinde, kurgu son teste yapılan değerlendirmede; öğrencilerin öykülerinin %40,0'ının (14öykü) orta, %42,9'unun (15 öykü) iyi, %17,1'inin (6 öykü) çok iyi olduğunu görüyoruz. Diğer taraftan, kurgu ön testte 27 öğrencinin öyküsünün zayıf olarak değerlendirildiği görülürken, kurgu son testte zayıf olarak değerlendirilen öykünün olmadığı görülmektedir.

Tablo 13. Kurgu ön testinin kurgu son testine göre dağılımı

			Kurgu son test			Toplam
			orta	İyi	Çok iyi	
Kurgu ön test	Zayıf	Öykü Sayısı	13	9	5	27
		%	48,1%	33,3%	18,5%	100,0%
	Orta	Öykü Sayısı	1	6	1	8
		%	12,5%	75,0%	12,5%	100,0%
Toplam		Öykü Sayısı	14	15	6	35
		%	40,0%	42,9%	17,1%	100,0%

Tablo (13)'e baktığımızda; kurgu ön testinde zayıf olarak değerlendirilen öykülerin; % 48,1'inin (13 öykü) orta, % 33,3'ünün (9 öykü) iyi, % 18,5'inin (5 öykü) ise çok iyi olarak değerlendirildiği görülmektedir. Ayrıca, kurgu ön testinde orta olarak değerlendirilen öykülerin; % 12,5'inin (1 öykü) orta, % 75,0'mının (6 öykü) iyi, % 12,5'inin (1 öykü) çok iyi olduğu görülmektedir.

Ranks

Kurgu son test		Öykü sayısı	Ortalama
Kurgu ön test	Orta	14	15,25
	İyi	15	21,00
	Çokiyi	6	16,92
	Toplam	35	

Test Statistics ^{a,b}	
	Kurgu ön test
Chi-square	4,460
Df	2
Asymp. Sig.	,108

a. Kruskal Wallis Test

b. Grup Değişkeni: Kurgu_son_test

Kruskal Wallis Test sonucuna göre; kurgu için yapılmış olan ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusu değildir ($p>0,05$). Uygulamanın amacına tam olarak ulaşamadığı gözlemlenmiştir.

Araştırmanın İkinci ve Üçüncü Sorusu

Araştırmanın ikinci sorusu “*Temel bileşenler öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?*”, araştırmanın üçüncü sorusu ise “*Temel bileşenler sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?*” biçiminde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, temel bileşenlerin arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan Spearman's rho analiz sonuçları tablolandırılarak aşağıda sunulmuştur.

Tablo 14. Varlıklar ön test ve karakterler ön test arasındaki ilişki

		Varlıklar Ön Test	Karakterler Ön Test
Spearman's rho	Varlıklar Ön Test	1,000	,433**
	Karakterler Ön Test	,433**	1,000

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar ön test ve karakterler ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,433$) olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 15. Varlıklar son test ve karakterler son test arasındaki ilişki

		Varlıklar Son Test	Karakterler Son Test
Spearman's rho	Varlıklar Son Test	1,000	,768**
	Karakterler Son Test	,768**	1,000

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar son test ve karakterler son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,768$) olduğu gözlemlenmiştir. Varlıklar ve karakterler arasındaki bu anlamlı ilişki, uygulamanın başarıya ulaştığını gösterir.

Tablo 16. Varlıklar ön test ve duyu organları ön test arasındaki ilişki

		Varlıklar Ön Test	Duyu Organları Ön Test
Spearman's rho	Varlıklar Ön Test	1,000	,686**
	Duyu Organları Ön Test	,686**	1,000

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar ön test ve duyu organları ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,686$) var olduğu görülmüştür.

Tablo 17. Varlıklar son test ve duyu organları son test arasındaki ilişki

			Varlıklar Son Test	Duyu Organları Son Test
Spearman's rho	Varlıklar Son Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,679**
			.	,000
	Duyu Organları Son Test	Korelasyon katsayısı	,679**	1,000
			,000	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar son test ve duyu organları son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,679$) olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 18. Varlıklar ön test ve kurgu ön test arasındaki ilişki

			Varlıklar Ön Test	Kurgu Ön Test
Spearman's rho	Varlıklar Ön Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,408*
			.	,015
	Kurgu Ön Test	Korelasyon katsayısı	,408*	1,000
			,015	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar ön test ve karakterler ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,408$) olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 19. Varlıklar son test ve kurgu son test arasındaki ilişki

			Varlıklar Son Test	Kurgu Son Test
Spearman's rho	Varlıklar Son Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,597**
			.	,000
	Kurgu Son Test	Korelasyon katsayısı	,597**	1,000
			,000	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, varlıklar son test ve kurgu son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,597$) olduğu gözlemlenmiştir.

Varlıklar ve kurgu arasındaki bu anlamlı ilişki, bize uygulamanın başarıya ulaştığını gösterir.

Tablo 20. Karakterler ön test ve duyu organları ön test arasındaki ilişki

			Karakterler Ön Test	Duyu Organları Ön Test
Spearman's rho	Karakterler Ön Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,151
			.	,387
	Duyu Organları Ön Test	Korelasyon katsayısı	,151	1,000
			,387	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, karakterler son test ve duyu organları ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,151$) olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 21. Karakterler son test ve duyu organları son test arasındaki ilişki

			Karakterler son test	Duyu Organları Son Test
Spearman's rho	Karakterler Son Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,593**
			.	,000
	Duyu Organları Son Test	Korelasyon katsayısı	,593**	1,000
			,000	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, karakterler son test ve duyu organları son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,593$) var olduğu görülmüştür. Karakterler ve duyu organları arasındaki bu anlamlı ilişki, bize uygulamanın başarıya ulaştığını gösterir.

Tablo 22. Kurgu ön test ve karakterler ön test arasındaki ilişki

			Kurgu Ön Test	Karakterler Ön Test
Spearman's rho	Kurgu Ön Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,216
			.	,213
	Karakterler Ön Test	Korelasyon katsayısı	,216	1,000
			,213	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, kurgu ön test ve karakterler ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,216$) olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 23. Kurgu son test ve karakterler son test arasındaki ilişki

			Kurgu Son Test	Karakterler Son Test
Spearman's rho	Kurgu Son Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,607**
			.	,000
	Karakterler Son Test	Korelasyon katsayısı	,607**	1,000
			,000	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, kurgu son test ve karakterler son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,607$) olduğu gözlemlenmiştir.

Kurgu ve karakterler arasındaki bu anlamlı ilişki, bize uygulamanın başarıya ulaştığını gösterir.

Tablo 24. Duyu organları ön test ve kurgu ön test arasındaki ilişki

			Duyu Organları Ön Test	Kurgu Ön Test
Spearman's rho	Duyu Organları Ön Test	Korelasyon katsayısı	1,000	,458**
			.	,006
	Kurgu Ön Test	Korelasyon katsayısı	,458**	1,000
			,006	.

Spearman's rho analiz sonucuna göre, kurgu ön test ve duyu organları ön test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,458$) olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 25. Duyu organları son test ve kurgu son test arasındaki ilişki

		Duyu organları son test	Kurgu son test
Spearman's rho	Duyu organları son test	1,000	,551** ,001
	Kurgu son test	,551** ,001	1,000

Spearman's rho analiz sonucuna göre, kurgu son test ve duyu organları son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r = 0,551$) var olduğu görülmüştür. Kurgu ve duyu organları arasındaki bu anlamlı ilişki, bize uygulamanın başarıya ulaştığını gösterir.

Ön Test ve Son Test Değerleri İçin Güvenirlik Analiz Sonuçları

Ön test için yapılan güvenilirlik/reliability analizi sonucunda test istatistiği olan cronbach's alfa değeri 0,707 olarak bulunmuş. Son test için yapılan güvenilirlik/reliability analizi sonucunda ise cronbach's alfa değeri 0,877 olarak bulunmuştur. Analizler sonucunda görülmüştürki; son testin güvenilirliği ön teste göre daha iyidir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Türkçe öğretmen adaylarının yazma becerilerini geliştirmek üzere yazı yazma teknikleri dersi ekseninde yürütülen doğrulanmış yazma uygulamaları sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin önemli ölçüde geliştiği gözlenmektedir. Varlıkların betimlenmesi, derinlikli karakter yaratımı, duyu organlarının devindirilmesi ve kurgu oluşturma becerileri gelişen öğretmen adaylarının gelecekte öğrencilerine öykü yazdırma çalışmalarında daha başarılı olacakları öngörülmektedir.

Uygulamanın öncesinde öğretmen adaylarına yazdırılan ön test metinlerinde *varlıklar*, *karakterler*, *duyu organları* ve *kurgu* temel bileşenleri 4 puan üzerinden ancak 1 ve 2 puan düzeyindeyken, uygulama sonrasında öğretmen adaylarına yazdırılan metinlerde bu bileşenlerin 2 ve üzeri puana yükseldiği görülmüştür. Bu durum, üretilen metinleri değerlendirme ölçütleri için kullanılan derecelerin açıklaması (bk. Verilerin Çözümlemesi) temelinde ön test sonuçlarına göre çalışmada yer alan öğretmen adaylarının sözü edilen aşamaların gerektirdiği öğeleri yerine getirdikleri ancak bunları uyumlu, özgün ve tutarlı biçimde kullanamadıklarını göstermektedir. Bunun yanı sıra, üretilen metinlerin değerlendirme ölçütleri için kullanılan derecelerin açıklanması temelinde son test sonuçlarına göre öğretmen adaylarının sözü edilen aşamaların gerektirdiği öğeleri belirlediği; bunları genellikle uyumlu, tutarlı ve özgün biçimde kullandığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine, öykünün dört temel bileşeni arasındaki ilişkinin düzeyini belirlemeyi amaçlayan Spearman's rho analizleri de istatistiksel olarak bu duruma tanıt gösterilebilmektedir. Ön ve son test metinlerinin değerlendirme frekans dağılımları arasındaki bu fark, uygulamanın Türkçe öğretimi lisansüstü eğitim programlarında kullanılmaya uygun, etkili bir yöntem olarak düşünülebileceğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada yer alan öğretmen adaylarının “varlıklar”, “karakterler”, “duyu organları” ve “kurgu” temel bileşenlerini yazma beceri ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak amacıyla Kruskal Wallis testi işe koşulmuştur. Yapılan çözümleme sonucunda, öğretmen adaylarının, “varlıklar” ve “karakterler” temel bileşenlerini yazma beceri ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak da anlamlı bir fark olduğu bulgulanmıştır. Buna karşın, frekans dağılımları açısından (bkz. Tablo 10 ve 13) olumlu yönde değişim gösteren “duyu organları” ve “kurgu” temel bileşenleri ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Diğer taraftan, Spearman's rho korelasyon analizi sonuçlarında dört temel bileşen arasındaki ilişki ön testte $r = 0,151-0,686$ aralığında, son testte ise $r = 0,551-0,768$ aralığında bulgulanmıştır. Bu durum, uygulama sonrası öğrencilerin ürettikleri metinlerin niteliklerinin arttığına ve öykünün dört temel bileşeni arasındaki gelişimin ilişkili olduğuna işaret etmektedir.

Kruskal Wallis testi sonuçlarından, öğretmen adaylarının yazdığı öykü metinlerinde öykünün dört temel bileşeninin karakter ve varlıklar düzeyinde önemli ölçüde geliştiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra duyu organlarını devindirme ve kurgu oluşturma düzeylerinin aynı ölçüde gelişim göstermediği görülmektedir.

Bunun nedeni varlık ve karakter tasarlama aşamalarının öykü yazmanın temelini oluşturması; duyu organlarını devindirme ve kurgu oluşturma aşamalarının ise öyküyü anlamsal olarak derinleştirme ve öyküye biçim kazandırma işlemlerini içermesidir. Duyu organlarını devindirme ve kurgu oluşturma aşamaları, öyküye özgün ve sanatsal bir düzey kazandırır. Bu iki aşamada öğretmen adaylarının dünya bilgisi ve yazma deneyimleri daha çok işlev kazanır. Öğretmen adaylarının gerek öykü okuma gerekse süregelen biçimde özgün kurgu metinleri oluşturma alışkanlıkları pekiştirilerek bu iki aşama daha ileri düzeyde geliştirilebilir.

Spearman'ın rho analizleri, öykünün dört temel bileşeninin doğrulanmış yazma uygulamalarıyla öğretmen adaylarının öykü yazma becerilerine olumlu katkı sağladığını yansıtmaktadır; ancak öğretmen adaylarının sanatsal kurgu metinleri yazabilmeleri yalnızca tek bir yöntem ya da yaklaşımla sağlanamamaktadır. Özgün ve sanatsal kurgu yazımı, deneyime ve süregelen biçimde yazma alıştırmalarına bağlı olarak gelişir. Bu nedenle Türkçe eğitimi bölümlerinde birinci sınıftan itibaren sanatsal kurgu metinleri yazmaya dönük çeşitli yazma yöntem, teknik ve yaklaşımları, sık aralıklarla yazma eğitimi, yazılı anlatım ve yazı yazma teknikleri derslerinde uygulamalı olarak kullanılmalıdır. Daha önceden belirtildiği gibi gelecekte öğrencilerine yazma eğitimi verecek Türkçe öğretmen adaylarının sanatsal yazma becerilerinin öncelikle kendilerinde varolması gerekmektedir. Kuramsal olarak yazmaya dönük yöntem, teknik ve yaklaşımları bilen ancak uygulamada nitelikli üretim ortaya koyamayan öğretmen adaylarının gelecekte öğrencilerine sanatsal kurgu metni yazma becerisini kazandırması da beklenemez.

Türkçe öğretmenliği lisans programlarında öğretici metinlerin yazımının öğretilmesi kadar kurgu metinlerinin yazımının öğretilmesine de önem verilmelidir. Türkçe öğretmen adayları, meslek yaşamlarında öğrencilerine kurgu metinlerini sevdirmek için onları üretmenin inceliklerini öğretmeyi de öğrenirlerse gelecekte öğrencilerinin kurgu metinlerine ilgilerini artırabilirler. Bu yöntemle, öğrencilerini öykü türü ve özelliklerine yöneltmekle kalmayıp bu türün üretimine de yaklaştırmış olurlar.

Kaynakça:

- Çotuksöken, Y. (2010). *Uygulamalı Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Papatya Yayıncılık: İstanbul.
- Florida Department of Education Division of Public Schools "We're all about Increased Student Achievement" (2005) "Proven Instructional Practices for High- Quality Writing" January 18.
- Nakiboğlu, M. (1999). Öğretmen Adaylarının Kavram Geliştirme ve Kavram Öğretimi Stratejilerine Yönelik Görüşleri. *DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı 10*, s.63-72.
- Özbay, Y. ve Erkan, S. (2008). *Eğitim Psikolojisi*. Pegem Yayınevi, Ankara.
- Santangelo, T., Karen, R. H., Graham, S. (2007). "Self-Regulated Strategy Development: A Validated Model to Support Students Who Struggle with Writing", *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 5: 1-20
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. Morpa: İstanbul.
- Tompkins, G. E. (2004). *Teaching writing: balancing product and process*. (4. bs.). Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice Hall.
- Troia, G., Graham, S., ve Harris, K. (1999). Teaching Students with Learning Disabilities to Mindfully Plan When Writing. *Exceptional Children*. Volume: 65. Issue: 2. Number: 235.
- Whitaker, Charles Ph. D. (2012). Best Practices in Teaching Writing.
<http://www.learner.org/workshops/middlewriting/images/pdf/homeBestPrac.pdf>.
(Bu yazıya 19.11. 2012 tarihinde ulaşılmıştır.)
- Wray, David (2011). Writing Stories.
<http://www.warwick.ac.uk/staff/D.J.Wray/Articles/stories.pdf>
(Bu yazıya 26.10.2012 tarihinde ulaşılmıştır.)
- Wallace, Tudy; Winifred E. Stariha and Walberg, Herbert J. Teaching, Speaking and Writing. Educational Practice 14. International Academy of Education. Typhon: France.
<http://www.curtin.edu.au/curtin/dept/smec/iae>
(Bu yazıya 23.10.2012 tarihinde ulaşılmıştır.)
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G. ve Yılmaz, Y. (2008). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*. Pegem Akademi: Ankara.

EKLER

EK 1. Örnek Öğrenci Ön Test Metni

Güzel ile Çirkin

Okulun ilk günlerinden biriydi. Bütün çocuklar bahçede heyecan içinde sınıfa girip ilk dersin başlamasını bekliyorlardı. Derken ders zili çaldı ve herkes sıralara oturdu. Elif ile Zeynep aynı sırada oturdu ve birbirlerini selamladılar. Elif çok güzel alımlı, temiz, iyi giyimli bir kız iken Zeynep çirkin, kimsenin hoşuna gitmediği, ezik ifadeli bir kızdı. Zamanla çok iyi arkadaş oldular. Her gün birlikte okula giderlerdi. Ancak gelgelelim arkadaşlıklarında sorunlar çıkmaya başladı. Zeynep'in derslerindeki başarısı zamanla Elif'i rahatsız etmeye başlamış ve onu kıskanmaya başladığını fark etti içinden o çok çirkin ve ezik derslerinde başarılı olsa ne yazar diye düşünse de ona gizliden düşman olduğunu ve artık eskisi gibi arkadaş olamayacağını anladı. Zamanla başka arkadaşlar buldu. Ve diğer arkadaşlarıyla devamlı Zeynep'le dalga geçmeye onu küçümsemeye başladılar. Zeynep buna çok üzülüyor her gün ağlıyordu. Oysa Zeynep Elif'i çok seviyordu ve onun çok güzel bir kız olduğunu düşünüyor ve keşke ben de onun gibi olsam diye hep hayal kuruyordu. Ancak güzelliğin arkadaşlıkta hiçbir öneminin olmadığını asıl önemli olanın kalpteki güzellik olduğunu Elif'in ona en büyük kötülüğü yayıp onu yalnız bıraktığını da ve sırf başarılı olduğu için onunla arkadaşlığını bitirdiğini, de anladı. Ve dedi ki "Gerçek arkadaş seni olduğun gibi kabul eden yalnızca başarısızken değil her durumda ve koşulda yanında olanmış."

Ek 2. Örnek Öğrenci Son Test Metni

Unutulan Yaşlı Kadın

Akşam olmak üzereydi. Yaşlı kadın başını pencereye dayamış dalgın dalgın düşünüyordu. Hep bu saatlerde cam kenarına oturur okuldan dönen çocukları, işten çıkan anne babaları seyrederek dururdu. Başında her zaman taktığı yeşil baş örtüsü ve elinde de hiç bırakmadığı tesbihi vardı. Hayat arkadaşı öleli daha bir yıl olmuştu. O günden beri kendini toparlayamadı. Hayat bağlarından biri koptu adeta. Oturduğu yerden kalkmıyor, yemek bile yemiyordu. Eve gelen gündelikçi kadın onu konuşturmaya çalışsa da, ona ilgi göstermiyor birkaç cümleyle geçiştiriyordu kadını.

Yaşlı kadın günlerdir oğlundan telefon bekliyordu. Beklenen telefon bir türlü gelmiyordu. Kaç kere aradıysa da bir türlü ulaşamamıştı. Oğlunu çok özlemişti. Kaç aydır ne aramış ne sormuştu. Küçük torunu da burnunda tütüyordu. Oğluna bunları anlatmak istemiş fakat oğlu anlamamıştı.

Yatağa düştü. Gece rüyalarında hep oğlunu ve torununu görüyordu. Umutları tükeniyordu. Gündelikçi kadın bir gün dayanamayıp yaşlı kadının oğlunun evine gitti. Kapıyı bir kadın açtı. Bakıcıymış. Derdini bakıcıya anlattı. Bakıcı, gündelikçi kadını salona aldı. Uzun bir bekleyişin ardından yaşlı kadının oğlu salona geldi. "Buyurun, sizi dinliyorum," dedi gündelikçi kadına.

"Biliyorum üzerime vazife değil ama anneniz çok kötü durumda ve sizi özleyiyor. Sizi görmek istiyor, bunu bilmek isteyeceğinizi düşündüm."

Adam küstahtı. "Bak, kendi ağzınla söyledin. Üzerine vazife olmayan işlere karışıyordun. Hele de aile sorunlarına hiç karışmamalısın," dedi.

Gündelikçi kadın oracıkta kalakaldı.

Ertesi gün, gündelikçi kadın yaşlı kadını bıraktığı gibi buldu. Bir lokma ekmek yememiş, bir yudum su içmemiş olduğu solgun yüzünden anlaşılıyordu. Bir kaç kez seslendi ama sesini duyuramadı ona. Yanına yaklaştığında göğsünde oğlunun ve torunun resmiyle öylece son yolculuğa çıkmıştı.